

ประสบการณ์ด้านอารมณ์ของพ่อจะเป็นบิดา:

ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตร

Emotional Experience of Expectant Fathers: Fear of Childbirth

นันทพร แสนศิริพันธ์ Ph.D.* Nantapom Sansiriphun Ph.D.*

บทคัดย่อ

ในขณะที่ภรรยาตั้งครรภ์และคลอดบุตรครั้งแรกผู้จะเป็นบิดาต้องพบกับความท้าทาย ความกดดันต่างๆ และการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์เช่นเดียวกับผู้เป็นภรรยา เนื่องจากการคลอดบุตรเป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าได้ จึงส่งผลให้ผู้จะเป็นบิดาเกิดความรู้สึกกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรเช่นกัน ความกลัวการคลอดบุตรที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้จะเป็นบิดาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะของการเป็นบิดา เนื่องด้วยการมีบุตรเป็นเรื่องสำคัญของคู่หญิงชาย นอกเหนือจากการดูแลผู้จะเป็นมารดา พยาบาลผดุงครรภ์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสนับสนุนผู้จะเป็นบิดาให้มีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการคลอดบุตรของภรรยา ดังนั้นจึงควรประเมินความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้ที่เป็นบิดาด้วย โดยใช้แบบสอบถามที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความกลัวการคลอดบุตรของผู้จะเป็นบิดา

คำสำคัญ: ผู้เป็นบิดา ประสบการณ์ด้านอารมณ์ ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตร

Abstract

While his wife is pregnant and giving birth for the first time, the expectant father has to meet this challenge in addition to confronting various pressures and changes as well as his wife does. Childbirth is a situation that cannot be predicted in advance. As a result, the father often feels scared about the birthing process as well. Fear of childbirth affects the mind and body as well as his duties as a father, as having children is a partnership. In addition to caring for the expectant mother, midwives have another important role to support the expectant father to have a good experience with the birth along with his wife. Therefore, paternal fear of childbirth should be assessed using the appropriate questionnaire for the accurate information. This information can be used in planning for effective nursing care to reduce paternal fear of childbirth.

Key words: Fathers, Emotional Experiences, Fear of Childbirth

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

บทนำ

การเป็นบิดา ถือว่าเป็นช่วงการเปลี่ยนผ่านที่สำคัญยิ่งช่วงหนึ่งของชีวิตผู้ชาย ถึงแม้ว่าตนเองจะไม่มีอาการแสดงต่างๆทางด้านร่างกายจากการตั้งครรรภ์จากการคลอด แต่ในขณะที่ภรรยาตั้งครรรภ์และคลอดบุตรครั้งแรกผู้เป็นบิดาต้องพบกับความท้าทาย ความกดดันต่างๆ การเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ เช่นเดียวกัน (Bartlett, 2004; Cooper, 2005; Donovan, 1995; Draper, 2002) ซึ่งส่งผลต่อความเป็นอยู่ ชีวิตและอนาคต ทำให้ผู้ที่จะเป็นบิดาต้องมีการปรับเปลี่ยนตนเองอย่างมาก (Lamb, 2000; Sansiriphun, Kantaruksa, Klunklin, Baosoung, & Jordan, 2010) ผู้จะเป็นบิดามักไม่ได้รับความสนใจหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกและความต้องการที่แท้จริง ถูกปล่อยให้เผชิญกับความรู้สึกกลัว ห่วงกังวล ความรู้สึกไม่แน่นอน ความไม่สุขสบาย และการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นด้วยตนเองอย่างโดดเดี่ยว (Shapiro, 1987; Ozgul & Grochulski, 2005) มีรายงานการศึกษาพบว่า ความกลัวและความห่วงกังวลหลัก 7 ประการที่ผู้จะเป็นบิดาประสบ คือ 1) กลัวสูญเสียภรรยาและบุตร ซึ่งความรู้สึกนี้เกิดขึ้นตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของการตั้งครรรภ์เป็นต้นมา 2) กลัวเกี่ยวกับกระบวนการคลอดของภรรยา 3) กังวลเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นในการเป็นบิดา 4) กังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและการเงิน 5) กังวลเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับภรรยาในด้านอารมณ์และร่างกาย 6) กังวลเกี่ยวกับความคาดหวังในบทบาทของการเป็นบิดา และ 7) กลัวการถูกแทนที่เนื่องจากทุกคนโดยเฉพาะภรรยาจะทุ่มเทความสนใจไปที่ทารก (Shapiro, 1987)

ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้จะเป็นบิดา

ความกลัวเป็นความรู้สึกปกติของมนุษย์ที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดการรับรู้ว่ามีสิ่งคุกคามและเป็นอันตราย ซึ่งสามารถระบุถึงสิ่งเร้าได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาการตอบสนองทางด้านสรีระวิทยา และตัดสินใจว่าจะปฏิบัติต่อความกลัวนั้นโดยแสดงพฤติกรรมออกมาใน 2 รูปแบบ คือ สู้ หรือถอยหนีต่อสิ่งคุกคามหรืออันตราย

ที่เกิดขึ้น (Whitley, 1992) ซึ่งความกลัวอาจเกิดจากการจินตนาการ หรือการรับรู้โดยตรงจากการมองเห็น การสัมผัส หรือการได้ยิน (Davies & Janosik, 1991) ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้จะเป็นบิดาเกิดจากการรับรู้ และคาดคะเนว่าการคลอดอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อภรรยาและบุตร จึงรู้สึกว่าการคลอดบุตรเป็นเรื่องน่ากลัว (Chalmer & Meyer, 1996)

ผู้จะเป็นบิดาส่วนใหญ่มีความรู้สึกกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของภรรยา ซึ่งความรู้สึกกลัวที่เกิดขึ้นนั้นคือ กลัวเกี่ยวกับความปลอดภัยของภรรยา กลัวว่าภรรยาจะไม่สามารถอดทนต่อความเจ็บปวดที่รุนแรงขณะคลอดได้ และทุกข์ทรมานขณะเจ็บครรรภ์คลอด กลัวการคลอดยาวนาน กลัวว่าการคลอดจะไม่เป็นไปตามธรรมชาติ กลัวภรรยาต้องได้รับการผ่าตัด หรือการได้รับการทำหัตถการต่างๆ และกลัวภรรยาจะได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต นอกจากนั้น ยังกลัวเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยของบุตร โดยกลัวบุตรจะมีความพิการ กลัวบุตรได้รับบาดเจ็บหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะคลอด และกลัวบุตรเสียชีวิต ยิ่งไปกว่านั้น ผู้จะเป็นบิดายังรู้สึกกลัวเกี่ยวกับตนเอง โดยกลัวตนเองไร้อำนาจ ไร้ความสามารถในการช่วยเหลือขณะภรรยาคลอด (Szeverenyi, Poka, Hetey, & Torok, 1998; Eriksson, Westman, & Hambreg, 2005) จากการศึกษาของ นันทพร แสนศิริพันธ์ (Sansiriphun, 2009) เกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นบิดาครั้งแรกของชายไทย โดยวิธีศึกษาเชิงทฤษฎีจากข้อมูลพื้นฐาน (grounded theory) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้ที่จะเป็นบิดาประสบกับการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ทั้งด้านบวกและด้านลบ ตั้งแต่ระยะแรกที่ภรรยาตั้งครรรภ์ จนกระทั่งใกล้คลอด ความรู้สึกทางด้านบวกได้แก่ ตื่นเต้น ดีใจ และมีกำลังใจ ส่วนความรู้สึกด้านลบได้แก่ รู้สึกกลัว สับสน และวิตกกังวลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกเมื่อทราบว่ภรรยาตั้งครรรภ์ สำหรับความรู้สึกด้านลบนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากไม่แน่ใจว่าตนจะเลี้ยงบุตรได้หรือไม่ เพราะไม่มีความรู้ กลัวรายได้จะไม่เพียงพอ และเมื่ออายุครรรภ์เพิ่มขึ้น ความกลัวและความวิตกกังวลของผู้เป็นบิดายังเพิ่มทวีมากขึ้น โดยรู้สึกกลัวบุตรจะไม่สมบูรณ์ กลัวจะมีความพิการต่างๆ เกิดขึ้นกับบุตร

และเมื่อใกล้ถึงกำหนดคลอด ผู้ที่จะเป็นบิดากลับว่าตนจะไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ หรือความรู้สึกของตนเองได้เมื่อภรรยาเจ็บครรภ์คลอด กลัวว่าตนเองจะส่งภรรยาไปโรงพยาบาลไม่ทัน กลัวและวิตกกังวลมากกว่าจะเกิดปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนระหว่างการคลอด กลัวภรรยาจะคลอดบุตรทางช่องคลอดไม่ได้ กลัวภรรยาได้รับการผ่าตัด และกลัวว่าบุตรและภรรยาจะได้รับอันตรายจากการคลอด

ผลกระทบของความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตร

ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้เป็นบิดาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะของการเป็นบิดา

ผลกระทบด้านร่างกาย ความกลัวทำให้ความสามารถของผู้จะเป็นบิดาในการทำกิจกรรมต่างๆ ลดลง และรบกวนการดำรงชีวิตประจำวันของผู้ที่จะเป็นบิดาเอง (Eriksson, Salander, & Hamberg, 2007) นอกจากนี้ ความกลัวความกลัวเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคลอดบุตรของภรรยาส่งผลกระทบต่อให้เกิดอาการทางกายอื่นๆ โดยส่งผลให้เกิดอาการคล้ายอาการแพ้อักเสบในสตรีที่เรียกว่า couvade syndrome ซึ่งผู้จะเป็นบิดาจะมีอาการปวดท้อง ระบบทางเดินอาหารแปรปรวน และคลื่นไส้ อาเจียน มีการศึกษาเกี่ยวกับอาการแพ้อักเสบของผู้จะเป็นบิดา พบว่า ร้อยละ 36.98 มีความกลัวและวิตกกังวลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของภรรยา ทำให้มีอาการคลื่นไส้ ความอยากอาหารเปลี่ยนแปลง และนอนไม่หลับ อาการต่างๆ เกิดขึ้นตั้งแต่อายุครรภ์ประมาณ 12 สัปดาห์ (Masoni, Maio, Trimarchi, Punzio, & Fioretti, 1994) และจากการทบทวนวรรณกรรมของบาร์ทเลทท์ (Bartlett, 2004) เกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพของผู้เป็นบิดาในระยะตั้งครรภ์ คลอด และหลังคลอด พบว่าความกลัวและวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในระยะตั้งครรภ์ ส่งผลให้ผู้จะเป็นบิดาเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย โดยมีอาการแสดงออกทางกายคล้ายอาการแพ้อักเสบในสตรี โดยผู้เป็นบิดาจะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน มีความอยากอาหารแปลกๆ เพิ่มมากขึ้น อาการจะเกิดขึ้นตั้งแต่เดือนที่ 3-4 ของการตั้งครรภ์ และผู้จะเป็น

บิดาร้อยละ 55.7 รู้สึกทุกข์ทรมานกับอาการดังกล่าวสำหรับผู้จะเป็นบิดาชาวไทย จากการศึกษาของ จันทิมา ขนบดี วารุณี ศักดิ์รัตน์ชัยกุล และเกย์ (Khanobdee, Sukratanachaiyakul, & Gay, 1993) เกี่ยวกับอาการแพ้อักเสบในผู้เป็นบิดาชาวไทยจำนวน 172 ราย พบว่า ร้อยละ 62 จะมีอาการแพ้อักเสบแทนภรรยา มากกว่าสองอาการ อาการที่พบมากที่สุดได้แก่ ความอยากอาหารเพิ่มขึ้น คลื่นไส้ มีอาการเหนื่อยล้า สมาธิลดลง แบบแผนการนอนหลับเปลี่ยนแปลง และปัสสาวะบ่อย อาการเหล่านี้เกิดขึ้นตั้งแต่ภรรยาตั้งครรภ์ในไตรมาสที่หนึ่งจนกระทั่งภรรยาคลอดบุตร และจากการศึกษาของ นันทพร แสนศิริพันธ์ (Sansiriphun, 2009) พบว่า ชายไทยผู้จะเป็นบิดาครั้งแรกเกิดความกลัวและวิตกกังวลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ กลัวภรรยาและบุตรได้รับอันตรายจากการคลอด ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ทำให้ผู้เป็นบิดาเกิดอาการนอนไม่หลับ และอาการยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อเข้าสู่ระยะใกล้คลอด

ผลกระทบด้านจิตใจ เมื่อเกิดความกลัว ผู้จะเป็นบิดาจะรู้สึกไม่สบายใจ เป็นห่วงกังวล คิดถึงความกลัวตลอดเวลา กระสับกระส่าย และขาดสมาธิในการทำงาน (Eriksson, Salander, & Hamberg, 2007)

ผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะการเป็นบิดา ความรู้สึกกลัวที่เกิดขึ้นส่งผลให้ความสามารถในการสนับสนุนช่วยเหลือภรรยาลดลง (Hanson, Hunter, Bormann, & Sobro, 2009) ขณะภรรยาตั้งครรภ์ ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลาของการตั้งครรภ์ ภรรยาต้องปรับตัว และปฏิบัติพัฒนากิจในขณะตั้งครรภ์ เพื่อเข้าสู่บทบาทการเป็นมารดา (Lowdermilk, Perry, Cashion, & Alden, 2012) ซึ่งต้องการ การสนับสนุนช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้เป็นสามี หากผู้เป็นสามีซึ่งกำลังจะเป็นบิดาเกิดความรู้สึกกลัว จนมีผลกระทบด้านสุขภาพตามมา ก็จะไม่สามารถสนับสนุนช่วยเหลือภรรยาในขณะตั้งครรภ์ได้เต็มที่ ซึ่งภรรยา มักคาดหวังว่าสามีจะมีความเข้มแข็ง และสามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุนตนในระยะตั้งครรภ์ และระยะคลอดได้อย่างดี (Callister, 1995) แต่เมื่อผู้จะเป็นบิดาเกิดความกลัวการคลอดบุตร พลังและความสามารถช่วยเหลือ

สนับสนุนภรรยาในระยะคลอดจะลดลง การไม่ได้รับการสนับสนุนจากสามี อาจส่งผลให้สตรีมีครรภ์เกิดภาวะเครียดและทำให้เกิดอาการเหนื่อยล้าได้ (Pugh & Milligan, 1993) จากการศึกษาของเวทิวเลียเนน จุลคูเนน และลัคโคเนน (Vehvilainen, Julkunen, & Lukkonen, 1998) เกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้จะเป็นบิดาที่เฝ้าคลอดภรรยา 137 รายในประเทศฟินด์แลนด์ พบว่าผู้จะเป็นบิดารู้สึกไม่สุขสบาย รู้สึกว่าตนไร้ความสามารถ ไม่สามารถให้การช่วยเหลือภรรยาได้ และรู้สึกว่าคลอดบุตรเป็นเหตุการณ์ที่ยากลำบาก ความรู้สึกดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากความกลัวการคลอดบุตร ส่งผลให้ผู้จะเป็นบิดาไม่สามารถให้การช่วยเหลือสนับสนุนภรรยา เมื่อเข้าสู่ระยะคลอดได้เต็มที่ ผู้จะเป็นบิดาจึงเกิดความรู้สึกลับข้องใจจนเกิดเป็นภาวะซึมเศร้าหลังคลอด ซึ่งมีรายงานการศึกษาพบว่า ผู้เป็นบิดาร้อยละ 19.9 ที่ไม่มีส่วนร่วมในการดูแลภรรยาในระยะตั้งครรภ์ และระยะคลอดมีภาวะซึมเศร้าในระยะหลังคลอด (Veskma, 2010) จากการศึกษาของกรีนฮาล สเลด และสปีปี (Greenhalgh, Slade, & Spidy, 2000) เกี่ยวกับสิ่งที่ก่อให้เกิดกลัวความวิตกกังวลของผู้เป็นบิดาในขณะที่ภรรยาตั้งครรภ์ และประสบการณ์เกี่ยวกับการคลอด และหลังคลอดของผู้เป็นบิดาชาวอังกฤษจำนวน 78 ราย พบว่า ความกลัวและความกดดันที่เกิดขึ้นในระยะตั้งครรภ์ และระยะคลอด มีความเกี่ยวข้องกับการเพิ่มขึ้นของอาการซึมเศร้าของผู้เป็นบิดาในระยะหลังคลอด และมีการศึกษาพบว่า ผลจากภาวะซึมเศร้าของผู้เป็นบิดาในระยะหลังคลอด ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและบุตร มีผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร และความสัมพันธ์ของคู่สมรส (Wee, Skouteris, Pier, Richardson, & Milgrom, 2011) และส่งผลให้ผู้เป็นบิดากลับที่จะมีบุตรครั้งต่อไป ซึ่งเห็นได้จากการศึกษาของอิริคสันและคณะ (Eriksson *et al.*, 2007) เกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้เป็นบิดา ที่มีความกลัวการคลอดบุตรระดับรุนแรงชาวสวีเดนจำนวน 20 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้เป็นบิดาที่มีความกลัวการคลอดบุตรระดับรุนแรง กลับที่จะมีบุตรครั้งต่อไป

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตร

ผู้จะเป็นบิดาแต่ละคน แต่ละเชื้อชาติมีความกลัวการคลอดบุตรแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นกับปัจจัยหลายประการจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบของ แฮนสัน ฮันเตอร์ โบรแมน และโซโบ (Hanson, Hunter, Bormann, & Sobbo, 2009) เกี่ยวกับความกลัวการคลอดบุตรในผู้เป็นบิดาพบว่า ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้เป็นบิดาชาวผิวขาวคือ กลัวภรรยาเจ็บปวดจากการคลอด กลัวการคลอดไม่เป็นไปตามธรรมชาติ หวาดกลัวว่าภรรยาและบุตรจะได้รับการรักษาที่ซับซ้อน กลัวภรรยาได้รับการผ่าตัดคลอด และได้รับการทำหัตถการกลัวเกี่ยวกับความปลอดภัยของภรรยาและบุตร กลัวบุตรมีความพิการ กลัวไม่มีเงินพอค่าใช้จ่าย และกลัวตนเองขาดความสามารถในการเป็นบิดาที่ดี และจากแนวคิดของเซียสโตและฮาลเมสมากิ (Saisto & Halmesmaki, 2003) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความกลัวการคลอดบุตรแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านชีววิทยา ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านสังคม ดังนี้

1. ปัจจัยด้านชีววิทยา ได้แก่ การกลัวความเจ็บปวด โดยความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรด้านชีววิทยาจะมุ่งไปที่ความเจ็บปวดที่เกิดในระยะคลอด
2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความ วิตกกังวล ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ประสบการณ์เกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคลอดบุตรในอดีต ความรู้สึกไม่แน่นอนเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคลอดบุตร และความพึงพอใจในคู่สมรส
3. ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ความไม่มั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ และการสนับสนุนทางสังคม

การประเมินความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้จะเป็นบิดา

การประเมินความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้จะเป็นบิดา สามารถประเมินได้โดยเครื่องมือประเมินความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรที่ อิริคสัน เวสต์แมน และแฮมเบิร์ก (Eriksson, Westman, & Hambreg, 2006) สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกสตรีและผู้ชายที่เคยมีประสบการณ์กลัวการคลอดบุตร นำข้อมูลที่ได้มา

วิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินความกลัวการคลอดบุตร มีการหาความตรงตามเนื้อหาและปรับปรุงเครื่องมือประเมินความกลัวการคลอดบุตรนี้โดยผู้เชี่ยวชาญทางการผดุงครรภ์ และหาความเชื่อมั่นด้วยการนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับสตรีและคู่สมรส และปรับปรุงเนื้อหาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เป็นเครื่องมือซึ่งใช้ได้ดีทั้งกับเพศหญิงและเพศชาย แบบประเมินมีสองฉบับคือ ฉบับประเมินความกลัวการคลอดบุตรสำหรับสตรี และฉบับประเมินความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรสำหรับผู้ชาย แต่ละฉบับ มีข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ มีค่าคะแนน 6 ค่าเริ่มจากไม่กลัว (0) จนถึงกลัวมากที่สุด (5) และมี 1 ข้อความที่เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความกลัวที่มีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน โดยแบ่งเป็นมาตรฐานประมาณค่าลิเกิต (likert scale) 4 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยทั้งหมด (1) ไม่เห็นด้วยบางส่วน (2) เห็นด้วยบางส่วน (3) และเห็นด้วยทั้งหมด (4) ผลการประเมินแบ่งเป็นระดับความกลัวได้ดังนี้

ความกลัวระดับรุนแรง เมื่อการรับรู้เกี่ยวกับความกลัวการคลอดในระดับ 4 หรือมากกว่าจาก 6 ระดับคะแนน ร่วมกับแสดงความคิดเห็นที่เห็นด้วยเกี่ยวกับความกลัวที่มีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันในระดับ 3 (เห็นด้วยบางส่วน) หรือระดับ 4 (เห็นด้วยทั้งหมด)

ความกลัวระดับปานกลาง เมื่อการรับรู้เกี่ยวกับความกลัวการคลอดในระดับ 4 หรือมากกว่าจาก 6 ระดับคะแนน ร่วมกับแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับความกลัวที่มีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันในระดับ 1 (ไม่เห็นด้วยทั้งหมด) หรือระดับ 2 (ไม่เห็นด้วยบางส่วน) หรือการรับรู้เกี่ยวกับความกลัวการคลอดในระดับต่ำกว่า 4 คะแนน ร่วมกับแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับความกลัวที่มีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

ความกลัวระดับต่ำ เมื่อการรับรู้เกี่ยวกับความกลัวการคลอดในระดับต่ำกว่า 4 จาก 6 ระดับคะแนน ร่วมกับแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับความกลัวที่มีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันในระดับ 1 (ไม่เห็นด้วยบางส่วน) หรือระดับ 2 (ไม่เห็นด้วยบางส่วน)

แบบประเมินความกลัวการคลอดบุตรสำหรับสตรีในรูปแบบภาษาไทย ได้รับการแปลโดย พูนทรัพย์

ลาภเจียม (Lapchem, 2007) สำหรับแบบประเมินความกลัวการคลอดบุตรสำหรับผู้ชาย ได้รับอนุญาตและแปลเป็นภาษาไทยโดย นันทพร แสนศิริพันธ์ และฉวี เบาทรวง และได้ทำการแปลกลับ (back translated) และตรวจสอบความถูกต้องของภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา (Thai-English expert)

สรุป

ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในผู้จะเป็นมารดาเท่านั้น ผู้จะเป็นบิดาก็มีความรู้สึกกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของภรรยาเช่นกัน ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้จะเป็นบิดานั้นเกิดขึ้นตั้งแต่ภรรยาตั้งครรภ์ ยิ่งเพิ่มทวีขึ้นเมื่อใกล้ถึงกำหนดคลอด และเมื่อภรรยาเข้าสู่ระยะคลอด ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้จะเป็นบิดาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะของการเป็นบิดา และพบว่า มีปัจจัยหลายด้านที่ก่อให้เกิดความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตร พยาบาลผดุงครรภ์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเหลือสนับสนุนผู้จะเป็นบิดาให้มีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการคลอดบุตรของภรรยา ดังนั้นจึงควรประเมินความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้จะเป็นบิดาด้วย โดยใช้แบบประเมินที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวอย่างข้อคำถาม ความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้เป็นบิดา ฉบับภาษาไทย

แบบสอบถามความกลัวเกี่ยวกับการคลอดบุตรของผู้เป็นบิดา

(Father's Fear of Childbirth Questionnaire)

1. ฉันไม่ต้องการให้ภรรยาของฉันกังวล ฉันจึงไม่พูดอะไรเกี่ยวกับความรู้สึกกลัวของฉัน

0 1 2 3 4 5
ไม่เป็นจริงเลย เป็นจริงมากที่สุด

2. เป็นความรู้สึกดีที่สุดในที่นี้จะเก็บความรู้สึกกลัวไว้กับตนเอง

0 1 2 3 4 5
ไม่เป็นจริงเลย เป็นจริงมากที่สุด

3. ฉันรู้สึกว่าคุณควรพูดเรื่องความกลัวของฉัน

0 1 2 3 4 5
ไม่เป็นจริงเลย เป็นจริงมากที่สุด

4. ภรรยาของฉันเข้าใจความรู้สึกกลัวของฉัน

0 1 2 3 4 5
ไม่เป็นจริงเลย เป็นจริงมากที่สุด

5. ไม่มีใครถามว่าฉันรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการคลอด

0 1 2 3 4 5
ไม่เป็นจริงเลย เป็นจริงมากที่สุด

6. ....

7. ....

.

18. ผู้ชายมักถูกคาดหวังว่าจะไม่กลัวเกี่ยวกับการคลอด

0 1 2 3 4 5
ไม่เป็นจริงเลย เป็นจริงมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- Bartlett, E. E. (2004). The effect of fatherhood on the health of men: A review of the literature. *Journal of Men's Health and Gender, 1*, 159-169.
- Callister, L. C. (1995). Becoming a father. *The Journal of Perinatal Education, 4*(1), 1-8.
- Chalmers, B., & Meyer, D. (1996). What men say about pregnancy, birth and parenthood. *Journal of Psychosomatic Obstetrics and Gynaecology, 17*, 47-52.
- Cooper, S. (2005). A rite of involvement: Men's transition to fatherhood. *Durham Anthropology Journal, 13*. Retrieved October 3, 2006 from <http://www.dur.ac.uk/anthropology.journal/vol13/iss2/cooper/cooper.html>
- Davies J. L., & Janosik, E. H. (1991). *Mental health and psychiatric nursing; A caring approach.* Boston: *Jones and Bartlett.*
- Donovan, J. (1995). The process of analysis during a grounded theory study of men during their partners' pregnancy. *Journal of Advanced Nursing, 21*, 708-715.
- Draper, J. (2002). It's the first scientific evidence: Men's experience of pregnancy confirmation. *Journal of Advanced Nursing, 39*, 563-570.
- Eriksson, C., Westman, G., & Hamberg, K. (2005). Experiential factors associated with childbirth-related fear in Swedish women and men: A population based study. *Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology, 26*(1), 63-72.
- Eriksson, C., Westman, G., & Hambreg, K. (2006). Content of childbirth-related fear in Swedish women and men: Analysis of an open-end question. *Journal of Midwifery & Women's health, 51*(2), 112-118.
- Eriksson, C., Salander, P., & Hamberg, K. (2007). Men's experiences of intense fear related to childbirth investigated in a Swedish qualitative study. *Journal of Men's Health and Gender, 4*(4), 409-418.
- Greenhalgh, R., Slade, P., & Spiby, H. (2000). Fathers' coping style, antenatal preparation, and experiences of labor and the postpartum. *Birth, 27*(3), 177-184.
- Hanson, S., Hunter, L. P., Bormann, J. R., & Sobo, E. J. (2009). Paternal fears of childbirth: A literature review. *The Journal of Perinatal Education, 18*(4), 12-20.
- Khanobdee, C., Sukratanachaiyakul, V., & Gay, J. T. (1993). Couvade syndrome in expectant Thai fathers. *International Journal of Nursing Studies, 30*, 125-131.
- Lamb, M. E. (2000). The history of research on father involvement: An overview. Retrieved January 20, 2008 from <http://www.haworthpressinc.com/>
- Lapchem, P. (2007). Relationships between selected factors, uncertainty in illness and parturition, social support and fear of childbirth among high-risk primiparous women. (Unpublished master's thesis, University of Mahidol) Bangkok, Thailand.

- Lowdermilk, D. L., Perry, S. E., Cashion, K., & Alden, K. R. (2012). *Maternity & women's health care* (10th ed.). St. Louis: Mosby
- Masoni, S., Maio, A., Trimarchi, G., Punzio, C. D., & Fioretti, P. (1994). The couvade syndrome. *Journal of Psychosomatic Obstetrics and Gynecology*, 15, 125-131.
- Ozgul, S. & Grochulski, A. (2005). Wow! I'm a dad. Retrieved January 20, 2008 from <http://menshealth.uws.edu.au/resources.html>
- Pugh, L. C., & Milligan, R. (1993). A framework for study of childbearing fatigue. *Advanced Nursing Science*, 15(4), 60-70.
- Saisto, T., & Halmesmaki, E. (2003). Fear of childbirth: A neglected dilemma. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*, 82(3), 201-208.
- Sansiriphun, N. (2009). *Becoming a first time father among Thais*. Unpublished doctor dissertation, Chang Mai University, Chang Mai, Thailand.
- Sansiriphun, N., Kantaruksa, K., Klunklin, A., Baosoung, C., & Jordan, P. (2010). Thai men becoming a first-time father. *Nursing & Health Sciences*. 12(4), 403-409.
- Shapiro, J. L. (1987). The Expectant Father: He's caught in a double bind. His presence is requested but his feelings-fear, anger, and uncertainty-are strictly taboo. *Psychology Today*, 21, 36-46.
- Szeverenyi, P., Poka, R., Hetey, M., & Torok, Z. (1998). Contents of childbirth-related fear among couples wishing the partner's presence at delivery. *Journal of Psychosomatic Obstetric Gynaecology*, 19(1), 38-43.
- Vehvilainen-Julkunen, K., & Liukkonen, A. (1998). Fathers' experiences of childbirth. *Midwifery*, 14, 10-17.
- Veskna, L. (2010). Peripartum depression – does it occur in fathers and does it matter?. *Journal of Men's Health*, 7(4), 420-430.
- Wee, K. Y., Skouteris, H., Pier, C., Richardson, B., & Milgrom, J. (2011). Correlates of ante- and postnatal depression in fathers: A systematic review. *Journal of Affective Disorders*, 130, 358-377.
- Whitley, G. G. (1992). Concept analysis of fear. *Nursing Diagnosis*, 3(4), 155-161.